

*No trenqueu avellanes amb les dents
Penseu que cada dent
val un ull de la cara.
O, si us sembla millor:
No trenqueu avellanes amb les dents:
les trobareu fallades.*

Xavier Amorós

En aquest poema, un dels més aspres de Xavier Amorós, hi ha molts elements definitoris de la nostra iconografia i del nostre tarannà col·lectiu. La gent del Camp patim d'una ironia esporàdica però ferotge que ens clava de peus a terra. La ironia, l'estalvi d'allò que ha de ser infructuós, el color de la terra i de les avellanes, les pedres i els troncs dels arbres ressecs, tot això trobareu en aquesta exposició on es trasllueix en molts aspectes l'origen dels autors, perquè la terra i els homes acaben, amb el ròssec i el temps, assemblant-se els uns als altres

En el terreny de les arts plàstiques, vivim a Reus un moment especialment pròsper: en quantitat, qualitat i ambició. Aquesta mostra, si bé no és representativa (raons d'espai no ho han permès), sí que és un bon exemple. Un exemple significatiu per la presència d'importants pintors i escultors que entren a la maduresa i de joves que, si no ens fallen els números, ens han de trasbalsar el panorama en una ciutat on el sector artístic ja ha assolit un alt grau de temperatura.

L'art a comarques

Viure a comarques ja no significa l'inevitable aïllament que podia representar abans del disparament dels nous mitjans de comunicació. No és imprescindible viure a Barcelona, Madrid o Nova York per estar informat ni perquè els centres artístics poderosos tinguin notícia d'un artista. Les distàncies s'han fet relatives i això està ajudant a vitalitzar la descentralització de la cultura.

D'altra banda, en un món que convida culturalment a la uniformitat, a modes massives i multitudinàries, es

cerca com a compensació el manteniment d'unes arrels culturals pròpies, la identificació amb alguna cosa o algun lloc que materialitzi la necessitat de referències individuals i col·lectives.

La recerca de signes d'una iconografia ancestral i personal alhora ha conduït darrerament a contínues afirmacions de llatinitat i a repetides al·lusions al caràcter diferenciador de la cultura mediterrània, oposant-la a l'anglosaxona dominant. Seguint una escala d'identificacions que va decreixent –es redueix la dimensió dels grups i s'acosta a la individualitat–, arribem a les comarques, és a dir, a l'ambient immediat que nodreix d'imatges i vivències el nostre subconscient.

Troblem en els artistes, d'una banda, voluntat d'universalitat, d'estar al dia i informats de les darreres troballes i teories en el seu camp. D'altra, unes necessitats contradictòries de defensa de la pròpia personalitat, d'individualitat, de fidelitat a les motivacions. Deu fer bastants centenars d'anys que els mecanismes d'aquests sentiments funcionen així. Ara han variat la velocitat i l'abast de les comunicacions i potser ha augmentat la força de fascinació de la darrera proposta de moda que apareix a la palestra. També, com sempre, per sobre de fets eventuais, alguns artistes amb unes condicions excepcionals poden aportar unes propostes adequades al seu moment històric i al mateix temps amb una validesa constant en qualsevol dimensió de temps o espai i en les més oposades definicions de «cultura».

Tradicionalment, aquestes figures destacades de l'art han necessitat les grans concentracions econòmiques, urbanes o de poder per a desenvolupar-se: anar a la cort o a les grans ciutats: Roma, París, ara Nova York, on es troben els mecenes i els marxants, les fundacions, els museus i els centres d'investigació. Aquesta obligada localització cultural és la que posem en qüestió. Ho permet l'eficàcia actual de la informació i ho demanen les comunitats i els artistes que no volen perdre les arrels.

En el nostre cas, per a repoblar el desert cultural que en el camp artístic han estat les comarques catalanes, cal que els artistes puguin treballar allí on desitgin,